

CAFERİ CEMAATİN YOĞUN OLARAK KULLANDIĞI CAMİLERE YAPILAN SALDIRILAR HAKKINDA İNCELEME VE GÖZLEM RAPORU

21 Ağustos 2014

MAZLUMDER İstanbul Şubesi

MAZLUMDER
İSTANBUL ŞUBESİ

Din, Vicdan, Düşünce ve İfade Hürriyeti Komisyonu

Hazırlayanlar

Av. Veli GÜRBÜZ

Yönetim Kurulu Üyesi

Hasan POSTACI

Yönetim Kurulu ÜYESİ

Av. Gökhan TÜRKOĞLU

Yönetim Kurulu Üyesi

1. RAPORUN KONUSU VE YÖNTEM

Caferiler kendilerini azınlık olarak görmeyen İslam'ın Şii mezhebi ekolüne mensup kişilerdir¹. İstanbul'da Caferi mezhebine mensup kişilerin yoğun olarak yaşadığı yerler Küçükçekmece, Esenyurt ve Arnavutköy ilçeleridir. Caferiler özellikle kendi çaba ve infaklarıyla İstanbul'un çeşitli yerlerinde camiiler yaptırmaktadır.

Caferi cemaatinin yaptırdığı ve gittiği camiiler, raporumuzda özellikle "Caferi cemaatin yoğun olduğu camiiler" olarak anılmaktadır. Bunun nedeni Caferilerin bu camiilerin bütün Müslümanlara açık olduğunu ve bütün Müslümanlara hizmet verdiğini vurgulamalarıdır. Yerinde yapılan gözlemlerde de bu durum açıkça görülmektedir. Bu nedenle camiilerin bütün Müslümanlara açık olması karşısında basında sıkça kullanılan "Caferi camii" söyleyişi yerine, "Caferi cemaatin yoğunlukta olduğu camiiler" ifadesini kullanacağız.

İstanbul'da bulunan Caferi cemaatinin yoğunlukta olduğu öncelikle Allahu Ekber Camii yakılarak kundaklanmış, kısa zaman sonra Muhammediye Camii imamı bir takım kimseler tarafından tehdit edilmiş ve sonrasında bu camii de yakılarak kundaklanmıştır. İlerleyen tarihlerde Caferi cemaatinin yoğunlukta olduğu camiilere yapılan saldırılar devam etmiştir.

Raporumuzun konusu Caferi cemaatinin yoğun olduğu camiilere yapılan saldırılara dair gözlem ve incelemelerin sunulmasıdır. Bu kapsamda MAZLUMDER, olayı takip eden günlerde Muhammediye Camii'nde incelemelerde bulunmuş ve Camii yetkilileri ile görüşmeler yaparak yapılan saldırıları birinci ağızdan dinlemiştir. Raporumuzda dinlenen kişilerin beyanları ve basında çıkan haberlere göre olayların gelişimi sunulacak, dinlenen kişilerin ve halkın olaya bakış açısı ortaya konulacak ve daha sonra ise yaşanan olay hakkında derneğimizin değerlendirmesi yer alacaktır.

2. CAFERİ CEMAATİN YOĞUN OLDUĞU CAMİLERE SALDIRI OLAYLARI

Caferi cemaati İstanbul'un çeşitli ilçelerinde kendi çaba ve infaklarıyla yaptırdığı otuz iki ayrı camiide yoğunlukta olup, mezheplerine ilişkin bilgi ve eğitimi kendi dini önderleri vasıtasıyla almaktadırlar. Yaptırılan camiiler aynı zamanda ilim ve dini tahsil amacıyla da kullanılmaktadır. Geçmişten günümüze Caferi cemaat ve yoğun oldukları camiilere karşı herhangi bir zarar verme yahut saldırı girişimi yaşanmamıştır.

Caferilerin yoğun olarak kullandığı camiilerden birisi olan İstanbul Esenyurt'ta Tabela durağında bulunan Allah-u Ekber Ehlibeyt Camii, 12 Haziran 2014 tarihinde kimliği belirsiz kişilerce saldırıya uğramış ve yakılarak kundaklanmıştır. Camii'nin kütüphanesi başta olmak üzere yanma nedeniyle kapı ve pencerelerinde maddi hasar oluşmuştur. Faillerin Camii içine kapı kilidini kırarak bayanlar kısmından girdiği, ardından kütüphane bölümünün Camii içine bakan yönünün camlarını kırarak ateşe verdikleri bilgisi alınmıştır. Yapılan incelemede, bir kişinin kırabileceğinden daha sağlam olan Camii'nin dolgu demirden yapılan korkuluklarının kırılması, olayın faillerinin bir kişiden fazla olduğunu göstermiştir. Allah-u Ekber Ehlibeyt Camii'ne yapılan menfur saldırı ulusal basında kendine yer bulamamış olmakla birlikte, emniyet kayıtlarına girmiş ve failleri halen yakalanmamıştır.

İstanbul'un Esenyurt İlçesi, Yenikent Mahallesi, Aşık Şenlik Caddesi üzerinde bulunan ve Caferi cemaatin yoğunluklu olduğu diğer mabet olan Muhammediye Camii imamı Hamza Aydın, Muhammediye Camii'ne gerçekleşen saldırıdan bir hafta ila on gün kadar önce, yani 28.06.2014-01.07.2014 tarihleri arasında, kendisinin tehdit edildiğini ifade etmiştir. İmam Hamza Aydın, akşam namazını kırdırdıktan sonra Camii'nin daha sonra girilen kısmını gözleyecek şekilde 27-28 yaşlarında bir gencin oturduğunu ve yanındaki 15-17

¹MAZLUMDER Türkiyede Dini Ayrımcılık Raporu (2008), Birinci Baskı, İstanbul, 2010, s. 375.

yaşlarında iki gençle bir şeyler konuştuğunu gördüğünü, ancak Camii çevresinde cemaatin ve mahallelinin oturması ve sohbet etmesi normal olduğundan bu durumu önemsemediğini, akabinde gençlerin kendisini yanlarına çağırdığını, yaşı büyük olan gencin kendisine mezhebini ve inancını sorduğunu, yine yaşı büyük olan gencin düşmanca tavırlar sergileyerek "Siz taş a toprağa tapıyorsunuz" dediğini, daha sonra bu gencin yanlarından ayrılarak "Zafer İslam'ındır. Şeriat uygulanacak. Allah'a ibadet edilecek, taş a toprağa tapılmayacak." şeklinde bağırdığını ifade etmiştir. İmam Hamza Aydın, yaşanan olaya ve daha önce karşılaşmadığı fevri tavra çok şaşırılmış, ertesi gün emniyete gidip ifade vererek şikâyetçi olmuştur.

Bu olayın sonrasında Muhammediye Camii, 8 Temmuz 2014 günü, Ramazan ayının 11. günü sahur saatleri olan saat 02.00 sularında kimliği halen tespit edilememiş olan kişilerce ateşe verilmiştir. Camii'den duman çıktığını gören mahalle sakinlerinin ihbarı üzerine olay yerine gelen Esenyurt ve Avcılar itfaiye ekiplerince yangın söndürmüştür. Muhammediye Camii'nde Allah-u Ekber Camii'ne benzer şekilde özellikle kütüphane kısmı ateşe verilmiş, yangının ilerlemesi üzerine kütüphane içindeki kitaplarla birlikte, minber ve çevresinde büyük çapta maddi kayıp oluşmuştur.

Yangının yaşandığı gecenin sabahına kadar Camii cemaatinden kişiler ve polisler sabah namazı sonrasına kadar Camii'de beklemişlerdir. Görgü tanıklarının ifadesine göre yangından önceki bir tarihte Camii'de kimsenin bulunmadığı sabah saat 07.00 sularında iki kişi Camii'ye gelmiş, birisi dışarıda beklerken diğeri merdiveni pencereye dayayarak içeri girmiştir. İçeriye giren ve yaklaşık on dakika orada kalan şahsın camii eşyaları ile müezzin odasını dağıttığı ifade edilmiştir. 10 dakika sonra dışarı çıkan şahsın yüksek sesle "Ezanınızı okutmayacağız" diye bağırdığı duyulmuştur. Şahıslar daha sonra olay yerinden uzaklaşmıştır. Olayı gerçekleştirdiği iddia edilen şahıslar halen yakalanmamıştır.

3. YERİNDE İNCELEME VE YÜZYÜZE GÖRÜŞME

Derneğimiz olaydan sonra Muhammediye Camii imamı Hamza Aydın ile yüz yüze görüşmede bulunmuş ve Muhammediye Camii'nde incelemelerde bulunmuştur. İmam Hamza Aydın, Muhammediye Camii'nin 1987'de yapıldığını ve Esenyurt'ta inşa edilen ilk camii olduğunu, 16 yıldır Camii imamı olarak görev yaptığını, Caferi cemaatinin maddi ve manevi yardımlarıyla yapılan otuz iki camiiden birinin bu cami, olduğunu, Camii'nin Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlı bulunmadığını ifade etmiştir. Yaptığımız incelemede Camii içinde, gençlere, yetişkin kadın ve erkeklere Kuran derslerinin verilmekte olduğu, kaynak kitapların bulunduğu geniş bir kütüphane bulunmakta olduğu, vaaz ve sohbet hizmetlerinin verilmekte olduğu tespit edilmiştir.

Camii imamı, saldırı yapılan camiilerin özellikle kütüphane bölümünün ateşe verildiğini, kütüphanede kendisine ait olan üç yüze yakın hadis külliyatıyla birçok İslami kitabın ve Kuran-ı Kerim nüshalarının da yandığını beyan etmiştir.

Aydın, Camii'de görev yaptığı on altı yıl boyunca hem kendisine hem Camii'ye yönelik herhangi bir tehdit veya saldırı fiilinin yaşanmadığını, son olayların Türkiye'de camii ve cemaat tarihinde bir ilk olduğunu vurgulamıştır. Camii çevresinde oturan kişilerin, Sünni veya diğ er mezheplerden komşularının kendilerine karşı çok yardımcı olduğunu ve ilişkilerin iyi olduğunu belirten Camii İmamı, Camii'nin bütün Müslümanlara hizmet etmekte olduğunu ve bütün Müslümanlara ait olduğunu dile getirmiştir. Hamza Aydın, yaşanan tehdit, saldırı ve ateşe verme vs. olaylarının Türkiye'de beklenmeyen olaylar olduğunu, olayın maddi zararlarının bir şekilde giderileceğini, ancak önemli olanın manevi zarar bırakmaması olduğunu söylemiştir.

4. KAMUOYUNUN TEPKİSİ VE BASINDA YER ALAN HABERLER

Caferi cemaatinin ağırlıkta olduğu camiilerden saldırıya uğrayan ilk camii olan Allah-u Ekber Ehlibeýt Camii'ne yapılan saldırı olayı ulusal ve yerel basında yer almamıştır. Ancak

Muhammediye Camii'nin ateşe verilerek kundaklanması ve Camii'nin saldırıya uğraması kamuoyunun dikkatini konuya odaklamıştır. Muhammediye Camii'nin yakılması sonrasında ise gerçekleşen çirkin saldırılara karşı basında ve kamuoyunda yüksek sesle tepki gösterildiği görülmüştür.

Yerinde incelemelerde de Camii çevresinde yaşayan çeşitli kesimlerden insanların Camii'ye yapılan saldırıyı derin bir şekilde kınadığı ve zararın giderilmesi için çaba sarf ettiği gözlenmiştir. Derneğimizce oluşturulan heyetimizin Muhammediye Camii'nde gerçekleşen görüşmeleri sırasında dahi olayı basından duymuş ve Camii'nin ismini bilen vatandaşların durarak zararları gidermek için yardım ihtiyacı olup olmadığını sorduğu görülmüştür.

Camii imamı Hamza Aydın da, gerek Diyanet İşleri Başkanlığı'nın gerek Belediye ve Kaymakamlığın gerekse de sivil toplum örgütleri ve siyasi partilerin kendilerine yardımcı olduklarını ve olayı kınadıklarını, genel olarak basında ve fiiliyatta yer alan tepkilerin olumlu olduğunu ifade etmiştir.

5. OLAYLAR HAKKINDA SAVCILIK İŞLEMLERİ VE EMNİYET TEDBİRLERİ

İşbu rapor konusu birbirine yakın zamanlarda artarda gerçekleşen dört ayrı soruşturma konusu olaydır. Allah-u Ekber Ehlîbeyt Camii'ne girilerek ateşe verilmesi, Muhammediye Camii imamı Hamza Aydın'ın tehdit edilmesi, Muhammediye Camii'ne girilerek ateşe verilmesi ve Muhammediye Camii'ne girilerek içerisine zarar verilmesi ayrı ayrı soruşturmaların konusudur. Sayılan bütün olaylar, gerçekleşmesinden hemen sonra emniyet birimlerine ve savcılıklara intikal ettirilmiştir. Halen yaşanan olaylardan hiçbirinin faili veya faileri bulunabilmiş değildir.

Muhammediye Camii'ne gerçekleştirilen saldırılar öncesinde Allah-u Ekber Camii'nin yakılması ve Muhammediye Camii imamının tehdit edilmesi olaylarının emniyet kayıtlarına girdiği ancak yeterli önleyici güvenlik tedbirlerinin alınmadığı gözlenmiştir. Görgü tanıklarının ifadelerinde belirttiği şekliyle 08.07.2014 tarihinde Muhammediye Camii'nin içine girilerek Camii içindeki eşyalara zarar verilmesi ve müezzin odasının dağıtılarak, akabinde "Ezanınızı okutmayacağız!" şeklinde slogan atılması olayına ilişkin bazı basın organlarında yer alan İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün "İkinci saldırı olayı yaşanmamıştır" şeklinde açıklama yaptığına yönelik haberler dikkat çekicidir.

Muhammediye Camii'nin yakılması ve saldırıya uğraması sonrasında ise Camii çevresinde olayın gerektirdiği güvenlik tedbirlerinin alındığı ve soruşturmaların sürdüğü tespit edilmiştir. Her ne kadar basında olayın faillerinin yakalandığı yönünde haberler çıkmışsa da müştekiler ve görgü tanıkları, tiner bağımlısı bir meczup olan şüphelinin olayı gerçekleştiren kişi olamayacağını, olayın şekli ile şüphelinin emniyet ifadeleri arasında çelişkiler bulunduğunu belirtmişlerdir. Yakalanan şüpheli daha sonra serbest bırakılmış olup, halen saldırıları gerçekleştiren fail veya failer bulunabilmiş değildir.

6. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

İstanbul'un Esenyurt İlçesi'nde inançlarını barış içinde yaşayan Caferî mezhebine mensup cemaatin yoğun olarak kullandığı iki ayrı camiiye farklı zamanlarda üç kez girilerek ikisinde özellikle kütüphane kısımlarının ateşe verilmesi, birinde ise camii eşyalarına ve dini sembollere zarar verilen saldırılar kabul edilemez. Camii imamının tehdit edilmesi, artarda saldırıların yaşanması, saldırıda bulunan kişilerin konuşmalarında kullandığı dil göz önüne alındığında, saldırıları gerçekleştiren failerin fiillerini bir plan çerçevesinde Caferîlere karşı gerçekleştirdikleri ve bu planı profesyonel şekilde uyguladıkları açıktır. Ancak uygulanan planın Türkiye toplumunun hiçbir kesiminde uygulayıcıların beklediği etkiyi yaratmadığı, yaşanan olayların kamuoyu tarafından büyük tepki ile karşılandığı gözlenmiştir.

MAZLUMDER, Türkiye’de yaşayan Caferilerin din ve vicdan özgürlüğüne ilişkin haklarının takipçisidir. Derneğimiz Caferilerin ibadethanelerine, din görevlilerine, eğitime dair hak ihlallerine ilişkin “Türkiye’de Dini Ayrımcılık Raporu’nda (2008)” yer alan sorunlarının çözümü için her türlü çabayı sarf ettiği gibi, Caferilerin yoğun olarak kullandığı ibadethanelere yapılan saldırılar hakkında yürütölen soruşturmaların etkinlikle sürdürölmesi ve faillerin yakalanması için bu soruşturmaların takipçisi olacaktır.

SALDIRI SONRASI FOTOĐRAFLAR

